

WYROK Z DNIA 9 LISTOPADA 2010 R.

WA 31/10

W rozumieniu art. 53 pkt 4 ustawy z dnia 13 października 1995 r. – Prawo łowieckie (Dz. U. z 2005 r. Nr 127, poz. 1066 ze zm.) karalne na jego podstawie polowanie bez posiadania do tego uprawnień oznacza również polowanie bez zgody dzierżawcy lub zarządcy obwodu łowieckiego (art. 42 ust. 1), a polowanie indywidualne – bez stosownego ku temu upoważnienia wymienionego podmiotu (art. 42 ust. 8), natomiast wykonywane poza obwodem łowieckim – bez specjalnej decyzji właściwego starosty dopuszczającej odłów lub odstrzał redukcyjny zwierzyny (art. 45 ust. 3), chociażby polujący miał w ogóle uprawnienia podstawowe, selekcyjne lub sokolnicze (art. 42 ust. 3).

Przewodniczący: sędzia SN W. Błuś.

Sędziowie SN: E. Matwijów (sprawozdawca), A. Tomczyk.

Prokurator Naczelnej Prokuratury Wojskowej: płk J. Żak.

Sąd Najwyższy w sprawie gen. bryg. rez. Mariana D., płk. Eugeniusza G., ppłk. rez. Czesława N. oskarżonych o popełnienie przestępstw określonych w art. 231 § 2 k.k. i innych, po rozpoznaniu w Izbie Wojskowej na rozprawie w dniu 9 listopada 2010 r., apelacji wniesionych przez obrońców oskarżonych od wyroku Wojskowego Sądu Okręgowego w P. z dnia 31 maja 2010 r.,

u t r z y m a ł w mocy zaskarżony wyrok.

Z u z a s a d n i e n i a :

I. gen. bryg. rez. Marian D. został oskarżony o to, że:

„1. w nieustalonym bliżej czasie, od dnia 1 grudnia 2005 r. do dnia 31 stycznia 2006 r. w K. będąc żołnierzem w czynnej służbie wojskowej, w obrębie obiektu wojskowego – na terenie lotniska wojskowego przynależnego do Jednostki Wojskowej X. w M. stanowiącym obiekt o charakterze specjalnym w granicach jego ogrodzenia, nie wchodzącym w skład obwodu łowieckiego w rozumieniu art. 26 pkt 4 ustawy z dnia 13 października 1995 r. – Prawo łowieckie (Dz. U. z 2005 r. Nr 127, poz. 1066 ze zm.), w sytuacji, w której właściwy starosta w porozumieniu z Polskim Związkiem Łowieckim stosownie do zapisów art. 45 ust. 3 cytowanej ustawy Prawo łowieckie nie wydał decyzji o odłowie lub odstrzale redukcyjnym zwierzyny, polował nie posiadając uprawnień do polowania,

to jest o czyn określony w art. 53 pkt 4 ustawy z dnia 13 października 1995 r. – Prawo łowieckie (Dz. U. z 2005 r. Nr 127, poz. 1066 ze zm.),

2. w nieustalonym bliżej czasie, od dnia 1 grudnia 2005 r. do 31 stycznia 2006 r. w K. będąc żołnierzem w czynnej służbie wojskowej, w obrębie obiektu wojskowego – na terenie lotniska wojskowego przynależnego do Jednostki Wojskowej X. w M. stanowiącym obiekt o charakterze specjalnym w granicach jego ogrodzenia, nie wchodzącym w skład obwodu łowieckiego w rozumieniu art. 26 pkt 4 ustawy z dnia 13 października 1995 r. – Prawo łowieckie (Dz. U. z 2005 r. Nr 127, poz. 1066 ze zm.), w sytuacji, w której właściwy starosta w porozumieniu z Polskim Związkiem Łowieckim stosownie do zapisów art. 45 ust. 3 cytowanej ustawy Prawo łowieckie nie wydał decyzji o odłowie lub odstrzale redukcyjnym zwierzyny, polował nie posiadając uprawnień do polowania,

to jest o czyn określony w art. 53 pkt 4 ustawy z dnia 13 października 1995 r. – Prawo łowieckie (Dz. U. z 2005 r. Nr 127, poz. 1066 ze zm.),

3. w nieustalonym bliżej czasie, od dnia 1 grudnia 2005 r. do dnia 31 stycznia 2006 r. w K. będąc żołnierzem w czynnej służbie wojskowej, w obrębie obiektu wojskowego – na terenie lotniska wojskowego przynależnego do Jednostki Wojskowej X. w M. stanowiącym obiekt o charakterze specjalnym w granicach jego ogrodzenia, nie wchodzącym w skład obwodu łowieckiego w rozumieniu art. 26 pkt 4 ustawy z dnia 13 października 1995 r. – Prawo łowieckie (Dz. U. z 2005 r., Nr 127, poz. 1066 ze zm.), w sytuacji, w której właściwy starosta w porozumieniu z Polskim Związkiem Łowieckim stosownie do zapisów art. 45 ust. 3 cytowanej ustawy Prawo łowieckie nie wydał decyzji o odłowie lub odstrzale redukcyjnym zwierzyny, polował nie posiadając uprawnień do polowania,

to jest o czyn z art. 53 pkt 4 ustawy z dnia 13 października 1995 r. – Prawo łowieckie (Dz. U. z 2005 r. Nr 127, poz. 1066 ze zm.)”,

II. płk Eugeniusz G. został oskarżony m.in. o to, że:

„(...) 2. w nieokreślonym bliżej czasie, pomiędzy dniem 1 grudnia 2005 r. a 31 stycznia 2006 r. w K. będąc funkcjonariuszem publicznym żołnierzem w czynnej służbie wojskowej oraz sprawując funkcje dowódcy Jednostki Wojskowej X. w M. w zamiarze, aby gen. bryg. rez. Marian D., wówczas pełniący czynną służbę wojskową na stanowisku zastępcy dowódcy Jednostki Wojskowej Y. w B. oraz ppłk rez. Czesław N. pełniący w tym czasie zawodową służbę wojskową na stanowisku Wojskowego Komendanta Uzuppełnień w M. popełnili czyny zabronione polegające na prowadzeniu polowań bez uprawnień, w ten sposób, że wbrew szczególnemu prawnemu obowiązki, którego źródłem był fakt sprawowania funkcji dowódcy Jednostki Wojskowej X. w M., posiadając obiektywną możliwość zapobieżenia ich popełnienia ułatwił ich popełnienie w ten sposób, że umożliwił prowadzenie przez te osoby polowania na terenie lotniska wojskowego przynależnego

do Jednostki Wojskowej X. w M., pomimo tego, iż stanowił on obiekt o charakterze specjalnym w granicach jego ogrodzenia, niewchodzący w skład obwodu łowieckiego w rozumieniu art. 26 pkt 4 ustawy z dnia 13 października 1995 r. Prawo łowieckie (Dz. U. z 2005 r. Nr 127, poz. 1066 ze zm.), w sytuacji, w której właściwy starosta w porozumieniu z Polskim Związkiem Łowieckim stosownie do zapisów art. 45 ust. 3 cytowanej ustawy Prawo łowieckie nie wydał decyzji o odłowie lub odstrzale redukcyjnym zwierzyny, to jest o czyn z art. 18 § 3 k.k. w zw. z art. 53 pkt 4 ustawy z dnia 13 października 1995 r. – Prawo łowieckie (Dz. U. z 2005 r. Nr 127, poz. 1066 ze zm.),

3. w nieokreślonym bliżej czasie, pomiędzy dniem 1 grudnia 2005 r. a 31 stycznia 2006 r. w K., będąc funkcjonariuszem publicznym – żołnierzem w czynnej służbie wojskowej oraz sprawując funkcję dowódcy Jednostki Wojskowej X. w M. w zamiarze, aby gen. bryg. rez. Marian D., wówczas pełniący czynną służbę wojskową na stanowisku zastępcy dowódcy Jednostki Wojskowej Y. w B. oraz ppłk rez. Czesław N. pełniący w tym czasie zawodową służbę wojskową na stanowisku Wojskowego Komendanta Uzuppełnień w M. popełnili czyny zabronione polegające na prowadzeniu polowań bez uprawnień w ten sposób, że wbrew szczególnemu prawnemu obowiązkowi, którego źródłem był fakt sprawowania funkcji dowódcy Jednostki Wojskowej X. w M., posiadając obiektywną możliwość zapobieżenia ich popełnienia ułatwił ich popełnienie w ten sposób, że umożliwił prowadzenie przez te osoby polowania na terenie lotniska wojskowego przynależnego do Jednostki Wojskowej X. w M., pomimo tego, iż stanowił on obiekt o charakterze specjalnym w granicach jego ogrodzenia, niewchodzący w skład obwodu łowieckiego w rozumieniu art. 26 pkt 4 ustawy z dnia 13 października 1995 r. – Prawo łowieckie (Dz. U. z 2005 r. Nr 127, poz. 1066 ze zm.), w sytuacji, w której właściwy starosta w porozumieniu z Polskim Związkiem

Łowieckim stosownie do zapisów art. 45 ust. 3 cytowanej ustawy Prawo łowieckie nie wydał decyzji o odłowie lub odstrzale redukcyjnym zwierzyny, to jest o czyn z art. 18 § 3 k.k. w zw. z art. 53 pkt 4 ustawy z dnia 13 października 1995 r. Prawo łowieckie (Dz. U. z 2005 r. Nr 127, poz. 1066 ze zm.),

4. w nieokreślonym bliżej czasie, pomiędzy dniem 1 grudnia 2005 r. a 31 stycznia 2006 r. w K., będąc funkcjonariuszem publicznym – żołnierzem w czynnej służbie wojskowej oraz sprawując funkcje dowódcy Jednostki Wojskowej X. w M. w zamiarze, aby gen. bryg. rez. Marian D., wówczas pełniący czynną służbę wojskową na stanowisku zastępcy dowódcy Jednostki Wojskowej Y. w B. oraz ppłk rez. Czesław N. pełniący w tym czasie zawodową służbę wojskową na stanowisku Wojskowego Komendanta Uzupełnień w M. popełnili czyny zabronione polegające na prowadzeniu polowań bez uprawnień w ten sposób, że wbrew szczególnemu prawnemu obowiązki, którego źródłem był fakt sprawowania funkcji dowódcy Jednostki Wojskowej X. w M., posiadając obiektywną możliwość zapobieżenia ich popełnienia ułatwił ich popełnienie w ten sposób, że umożliwił prowadzenie przez te osoby polowania na terenie lotniska przynależnego do Jednostki Wojskowej X. w M., pomimo tego, iż stanowił on obiekt o charakterze specjalnym w rozumieniu art. 26 pkt 4 ustawy z dnia 13 października 1995 r. Prawo łowieckie (Dz. U. z 2005 r. Nr 127, poz. 1066 ze zm.), w sytuacji, w której właściwy starosta w porozumieniu z Polskim Związkiem Łowieckim stosownie do zapisów art. 45 ust. 3 cytowanej ustawy Prawo łowieckie nie wydał decyzji o odłowie lub odstrzale redukcyjnym zwierzyny, to jest o czyn z art. 18 § 3 k.k. w zw. z art. 53 pkt 4 ustawy z dnia 13 października 1995 r. – Prawo łowieckie (Dz. U. z 2005 r. Nr 127, poz. 1066 ze zm.) (...)"

III. ppłk rez. Czesław N. został oskarżony o to, że:

„w okresie od dnia 1 stycznia 2001 r. do dnia 31 grudnia 2006 r. w K., będąc żołnierzem w czynnej służbie wojskowej, na terenie lotniska wojskowego przynależnego do Jednostki Wojskowej X. w M. stanowiącym obiekt o charakterze specjalnym w granicach jego ogrodzenia, nie wchodzący w skład obwodu łowieckiego w rozumieniu art. 26 pkt 4 ustawy z dnia 13 października 1995 r. – Prawo łowieckie (Dz. U. Nr 147, poz. 713 ze zm.; Dz. U. z 2002 r. Nr 42, poz. 372 ze zm. oraz Dz. U. z 2005 r. Nr 127, poz. 1066 ze zm.), w krótkich odstępach czasu w wykonaniu z góry powziętego zamiaru, w sytuacji, w której właściwy starosta w porozumieniu z Polskim Związkiem Łowieckim – na podstawie art. 45 ust. 3 cyt. ustawy Prawo łowieckie nie wydał decyzji o odłowie lub odstrzale redukcyjnym zwierzyny – nie mniej niż 60 razy polował nie posiadając uprawnień do polowania, to jest o czyn z art. 53 pkt 4 ustawy z dnia 13 października 1995 r. – Prawo łowieckie (Dz. U. Nr 147, poz. 713 ze zm. i teksty jedn.: Dz. U. z 2002 r. Nr 42, poz. 372, ze zm. oraz Dz. U. z 2005 r. Nr 127, poz. 1066, ze zm.) w zw. z art. 12 k.k.)”.

Wojskowy Sąd Okręgowy w P. wyrokiem z dnia 31 maja 2010 r. uznał:

1. gen. bryg. rez. Mariana D. za winnego popełnienia zarzucanych mu czynów, przyjmując, iż stanowią one ciąg przestępstw z art. 53 pkt 4 ustawy z dnia 13 października 1995 r. – Prawo łowieckie w zw. z art. 91 § 1 k.k., i za to na podstawie art. 53 ustawy z dnia 13 października 1995 r. – Prawo łowieckie w zw. z art. 91 § 1 k.k. przy zastosowaniu art. 58 § 3 k.k. i art. 33 § 1 i 3 k.k. wymierzył karę 50 stawek dziennych grzywny, ustalając wysokość 1 stawki dziennej na kwotę 70 zł. Na podstawie art. 47 § 2 k.k. Sąd orzekł od oskarżonego na rzecz Polskiego Związku Wędkarskiego – Zarząd Główny w W. nawiązkę w wysokości 500 zł.

2. płk. Eugeniusza G. za winnego popełnienia trzech czynów opisanych w pkt. 2-4 aktu oskarżenia przyjmując, iż stanowią one ciąg przestępstw z art.

18 § 3 k.k. w zw. z art. 53 pkt 4 ustawy z dnia 13 października 1995 r. – Prawo łowieckie i w zw. z art. 91 § 1 k.k., a nadto (...) na podstawie art. 53 ustawy z dnia 13 października 1995 r. – Prawo łowieckie w zw. z art. 91 § 1 k.k. przy zastosowaniu art. 60 § 1 i § 6 pkt 3 k.k. oraz 33 § 1 i 3 k.k., wymierzył oskarżonemu płk. Eugeniuszowi G. 50 stawek dziennych grzywny określając wysokość 1 stawki na kwotę 70 zł, a w oparciu o przepis art. 47 § 2 k.k. orzekł nawiązkę w wysokości 500 zł na rzecz Polskiego Związku Wędkarskiego – Zarząd Główny w W., (...).

3. ppłk. rez. Czesława N. za winnego popełnienia zarzucanego mu czynu, stanowiącego występki z art. 53 pkt 4 ustawy z dnia 13 października 1995 r. – Prawo łowieckie w zw. z art. 12 k.k., przy czym liczbę przypadków nielegalnego polowania określił na nie mniej niż dwadzieścia. Na podstawie art. 53 ustawy z dnia 13 października 1995 r. – Prawo łowieckie przy zastosowaniu art. 58 § 3 k.k. i art. 33 § 1 i 3 k.k. wymierzył oskarżonemu płk. rez. Czesławowi N. 100 stawek dziennych grzywny, ustalając wysokość jednej stawki na 75 zł, a w oparciu o przepis art. 47 § 2 k.k. orzekł nawiązkę w wysokości 1000 zł na rzecz Polskiego Związku Wędkarskiego – Zarząd Główny w W. Na mocy art. 41 § 1 k.k. orzekł wobec oskarżonego środek karny zakazu zajmowania stanowiska łowczego w Kole Łowieckim „Bażant” w M. przez okres roku.

Apelację od powyższego wyroku wnieśli obrońcy oskarżonych.

I. Obrońca oskarżonego gen. bryg. rez. Mariana D., zaskarżając wyrok w całości zarzucił:

- obrazę przepisów prawa materialnego, tj. art. 53 pkt 4 prawa łowieckiego przez niezasadne przyjęcie, że czyn polegający na polowaniu bez upoważnienia do wykonywania polowania indywidualnego jest równoznaczny z wykonywaniem polowania bez uprawnień;
- obrazę art. 7 k.p.k. wskutek wadliwej oceny zeznań świadka Adama B.,

- błąd w ustaleniach faktycznych, które oparte zostały na sprzecznych ze sobą i nielogicznych zeznaniach świadka Adama B.

Na tej podstawie, autor apelacji wniósł o zmianę zaskarżonego wyroku i uniewinnienie oskarżonego od popełnienia zarzucanych mu czynów.

II. obrońca oskarżonego płk. Eugeniusza G., zaskarżając wyrok w całości zarzucił:

1. w odniesieniu do czynów z pkt. 2,3 i 4 wyroku:

- błąd w ustaleniach faktycznych przyjętych za podstawę orzeczenia, polegający na przyjęciu, że stan zgromadzonych w sprawie dowodów jest wystarczający dla ustalenia, że płk Eugeniusz G. umożliwił popełnienie przestępstw kłusownictwa przez współoskarżonych gen. bryg. rez. Mariana D. i ppłk. rez. Czesława N., poprzez wykonywanie przez te osoby polowań na terenie lotniska wojskowego w K.M., oparciu orzeczenia wyłącznie na zeznaniach świadka Adama B., w sytuacji, gdy dowody z wyjaśnień oskarżonych i zeznań świadków obrony oraz dowody z dokumentów wskazują co innego, przez co doszło do naruszenia zasad procesowych określonych w art. 4 i 7 k.p.k. (...),

4. generalnie wobec całości rozstrzygnięcia:

- naruszenie przepisów postępowania – art. 42 § 1 pkt 1 i 2 k.p.k., polegające na globalnym przywołaniu dowodów w sposób zbiorczy, powodujące brak możliwości przeprowadzenia kontroli ustaleń faktycznych, poprzez jedynie wybiórcze omówienie okoliczności mających znaczenie w sprawie, pozostawienie poza oceną uzupełnień materiału dowodowego z zeznań świadków pochodzących z przewodu sądowego i sporządzonych protokołów, nieodniesienie się do dowodów przyjętych przez Sąd, a mających znaczenie przy ocenie braku uprawnień oskarżonego płk. Eugeniusza G. (...).

W oparciu o podniesione wyżej zarzuty obrońca płk. Eugeniusza G. wniósł o zmianę zaskarżonego wyroku i uniewinnienie go od popełnienia

przypisanych mu czynów, ewentualnie o uchylenie zaskarżonego wyroku i przekazanie sprawy Sądowi pierwszej instancji do ponownego rozpoznania.

III. obrońca oskarżonego ppłk. rez. Czesława N. zarzucił:

- błąd w ustaleniach faktycznych, polegający na przyjęciu na skutek naruszenia art. 4 k.p.k., art. 5 k.p.k., art. 7 k.p.k., art. 410 k.p.k., że oskarżony dopuścił się zarzucanych w akcie oskarżenia nie mniej niż 20 czynów w sytuacji, gdy zgromadzony materiał dowodowy na takie ustalenia nie pozwalała.

- obrazę przepisów prawa materialnego, a mianowicie art. 53 ust. 4 ustawy z dnia 13 października 1995 r. – Prawo łowieckie przez jego błędną wykładnię, i na tej podstawie wniósł o zmianę wyroku i uniewinnienie oskarżonego od zarzucanego mu w akcie oskarżenia czynu.

Sąd Najwyższy zważył, co następuje.

Zarzuty podniesione w złożonych apelacjach nie zasługują na uwzględnienie, co czyni wniesione środki odwoławcze bezzasadnymi. (...)

Podnoszony we wszystkich apelacjach zarzut obrazu art. 53 pkt. 4 ustawy z dnia 13 października 1995 r. – Prawo łowieckie (Dz. U. z 2005 r. Nr 127, poz. 1066 ze zm.), przez błędne jego zastosowanie jest niezasadny.

Pogląd obrońców oskarżonych, że skoro wszyscy oskarżeni posiadali pozwolenia na posiadanie broni myśliwskiej, to bezpodstawne jest czynienie im zarzutu naruszenia art. 53 pkt 4 powołanej wyżej ustawy z dnia 13 października 1995 r. – Prawo łowieckie, jest niesłuszny.

Jak trafnie dostrzegł Sąd pierwszej instancji, warunkiem legalności polowania jest posiadanie odpowiednich uprawnień do wykonywania polowania. Samo posiadanie pozwolenia na broń myśliwską oraz członkostwo w Polskim Związku Łowieckim nie spełnia warunku posiadania odpowiednich uprawnień. Nie jest również wystarczającym warunkiem legalności po-

lowania posiadanie jednego z trzech rodzajów (podstawowego, selekcyjnego bądź sokolniczego) uprawnień do wykonywania polowania. Zgodnie z treścią art. 42 ust. 1 prawa łowieckiego polowanie może być wykonywane przez członków Polskiego Związku Łowieckiego za zgodą dzierżawcy lub zarządcy obwodu łowieckiego. Zgoda taka jest warunkiem legalnego wykonywania polowania zbiorowego, jak i indywidualnego. Jeśli chodzi o polowania indywidualne, niezbędne jest posiadanie pisemnego upoważnienia łowieckiego (art. 42 ust. 8).

Zdaniem Sądu Najwyższego myśliwy, który poluje indywidualnie, nie posiadając w ogóle upoważnienia wydanego przez dzierżawcę lub zarządcę obwodu łowieckiego, dopuszcza się przestępstwa określonego w art. 53 pkt 4 prawa łowieckiego, choćby posiadał uprawnienia podstawowe, selekcyjne lub sokolnicze.

Polowanie przy braku takich uprawnień *in concreto*, tj. upoważnienia dzierżawcy lub zarządcy kryminalizowane jest przez art. 53 pkt 4 prawa łowieckiego.

Przenosząc powyższe zapatrywanie na grunt niniejszej sprawy stwierdzić należało, że oskarżeni ppłk rez. Czesław N. i gen. bryg. rez. Marian D. nie posiadając zgody Starostów S. i M. na odlów lub odstrzał redukcyjny zwierzyny na terenie lotniska, które nie wchodziło w skład obwodu łowieckiego, polowali nie posiadając uprawnień w rozumieniu art. 53 pkt 4 prawa łowieckiego i w tej sytuacji działaniem swoim dopuścili się przestępstwa z tego przepisu ustawy.

Natomiast oskarżony płk Eugeniusz G. obejmował swoją świadomością to, że teren lotniska jest wyłączony z polowań, a mimo tego umożliwił trzykrotnie pozostałym oskarżonym przeprowadzenie takich polowań, udostępniając im samochód służbowy oraz sam im towarzysząc takim działaniem ułatwił popełnienie przestępstw określonych w art. 53 pkt 4 prawa łowieckiego w rozumieniu art. 18 § 3 k.k. (...)